5-8 Ya? Çocuklar ?çin Görsel Uzamsal Ak?l Yürütme Becerileri Testi

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *5-8 Ya? Çocuklar ?çin Görsel Uzamsal Ak?l Yürütme Becerileri Testi*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=16118

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

5-8 Ya? Çocuklar ?çin Görsel Uzamsal Ak?l Yürütme Becerileri Testi, Zerrin Mercan taraf?ndan 2019 y?l?nda geli?tirilmi? bir ölçektir. Bu testin temel amac?, 5 ila 8 ya? aral???ndaki çocuklar?n görsel uzamsal ak?l yürütme becerilerini ölçmektir. Geli?tirme süreci, erken çocukluk yakla??mlar? ve geli?im kuramlar? temel al?narak titizlikle yürütülmü? olup, psikometrik özellikleri kapsaml? geçerlik ve güvenirlik çal??malar? ile desteklenmi?tir. Test, toplam 56 görsel maddeden olu?makta ve do?ru/yanl?? (1/0) ?eklinde ikili puanlama sistemi kullanmaktad?r.

Anahtar Kelimeler

Görsel Uzamsal Ak?l Yürütme, Erken Çocukluk, Psikometrik, STEAM, Ölçek Geli?tirme, Lawshe Tekni?i, Kuder Richardson KR 20.

Yazarlar

Zerrin Mercan

Amaç

Bu testin geli?tirilme amac?, okul öncesi ve ilkokul ça??ndaki (5-8 ya?) çocuklar?n karma??k görsel ve uzamsal bilgiyi alg?lama, zihinsel olarak manipüle etme ve bu bilgiler ?????nda ak?l yürütme yeteneklerini standardize edilmi? bir araçla de?erlendirmektir. Ölçek, özellikle erken çocukluk e?itimi ba?lam?nda uygulanan STEAM (Science, Technology, Engineering, Art, Mathematics) programlar?n?n çocuklar?n uzamsal becerileri üzerindeki etkisini incelemek üzere tasarlanm??t?r.

Test, çocuklar?n görsel alg?sal yeteneklerinin yan? s?ra, ?ekilleri, desenleri ve uzamsal ili?kileri anlama düzeylerini belirlemeye yard?mc? olur. Elde edilen veriler, e?itim programlar?n?n etkinli?ini de?erlendirmede ve bireysel geli?im ihtiyaçlar?n? tespit etmede kritik önem ta??maktad?r.

Yap?

Ölçek, zekan?n temel bile?enlerinden biri olan görsel uzamsal ak?l yürütme (Visual Spatial Reasoning) becerilerini ölçmektedir. Bu yap?, bireyin çevresindeki nesnelerin konumlar?n?, ?ekillerini ve aralar?ndaki ili?kileri zihinde canland?rma ve bu bilgiyi problem çözmek için kullanma yetene?ini ifade eder. Test maddeleri, bu becerinin farkl? alt boyutlar?n? (örne?in, zihinsel rotasyon, uzamsal ili?kiler, görsel tamamlama) temsil edecek ?ekilde görseller üzerinden olu?turulmu?tur.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Görsel uzamsal ak?l yürütme, matematik ve fen bilimleri alanlar?ndaki ba?ar? ile güçlü bir korelasyon gösterdi?inden, bu test arac?l???yla erken ya?ta yap?lan de?erlendirmeler, gelecekteki akademik ba?ar? potansiyelini öngörmede önemli bir gösterge sa?lamaktad?r.

Geçerlik

Testin psikometrik geçerli?i hem kapsam geçerli?i hem de yap? geçerli?i çal??malar? ile sa?lanm??t?r.

Kapsam Geçerli?i: Aday maddeler olu?turulurken erken çocukluk yakla??mlar?, ö?renme ve geli?im kuramlar? ile benzer de?erlendirme araçlar? incelenmi?tir. Maddeler, 7 uzman?n görü?üne sunulmu?tur. Uzman görü?leri do?rultusunda Lawshe tekni?i kullan?larak Kapsam Geçerlik ?ndeksi (KGI) ve Kapsam Geçerlik Oran? (KGO) hesaplanm??t?r. Bu analizde, 0.80 de?eri ölçüt olarak kabul edilmi? ve gerekli maddeler teste dahil edilmi?tir. Bu süreç, testin ölçmek istedi?i yap?y? yeterli düzeyde temsil etti?ini göstermi?tir.

Yap? Geçerli?i: Yap? geçerli?i için 144 çocuk üzerinde ön uygulama yap?lm??t?r. Çocuklar?n teste ba?lama, sürdürme ve bitirme konusundaki gönüllülükleri ve tutarl?l?klar? gözlemlenmi?, geri bildirimleri dikkate al?nm??t?r. Yap? geçerli?ini s?namak amac?yla Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) uygulanm??t?r. DFA, testin tamam?, iki boyutu ve dört boyutu için ayr? ayr? gerçekle?tirilerek test modelleri s?nanm??t?r. Elde edilen p de?erleri ve uyum indeksleri (fit indices) de?erlendirilerek ölçe?e son hali verilmi? ve testin geçerli oldu?u kabul edilmi?tir.

Güvenirlik

Ölçe?in güvenirlik çal??malar?, test maddelerinin do?ru (1) veya yanl?? (0) ?eklinde ikili de?erler almas?ndan dolay? özel bir yöntemle hesaplanm??t?r. Bu ba?lamda, iç tutarl?l?k katsay?s? olarak Kuder Richardson KR 20 güvenirlik katsay?s? kullan?lm??t?r.

Hesaplanan KR 20 güvenirlik katsay?s? **0.81** olarak bulunmu?tur. Bu de?er, psikometrik standartlar aç?s?ndan yüksek bir iç tutarl?l??a i?aret etmekte ve testin güvenilir oldu?u sonucuna var?lmas?n? sa?lam??t?r.

Faktör Analizi

Testin yap? geçerli?ini belirlemek amac?yla kullan?lan temel istatistiksel yöntem Do?rulay?c? Faktör Analizi (DFA) olmu?tur. Ara?t?rmac?, DFA'y? uygularken sadece tek faktörlü genel modeli de?il, ayn? zamanda iki boyutlu ve dört boyutlu alternatif modelleri de test etmi?tir. Bu kapsaml? analiz, görsel uzamsal ak?l yürütme becerilerinin hangi alt boyutlar alt?nda en iyi ?ekilde temsil edildi?ini ortaya koymu?tur.

ARABPSYCHOLOGY.COM

DFA sonuçlar?nda, test modellerinin uyum indeksleri (CFI, TLI, RMSEA vb.) ve p de?erleri detayl?ca incelenmi? ve en iyi uyumu sa?layan modele göre test maddelerine son ?ekli verilmi?tir. Bu çal??malar, ölçe?in teorik yap?s?n?n ampirik verilerle tutarl? oldu?unu göstermi?tir.

Araç

Test Türü:

Geli?tirme

Format:

56 madde, Görsel tabanl?, Dikotomi (?kili) puanlama

Mevcut Dil:

Türkçe

Popülasyon Grubu:

Çocuklar

Ya? Grubu:

5-8 Ya?

Popülasyon Detaylar?:

Ön uygulama çal??mas? 144 çocuk ile gerçekle?tirilmi?tir. Test, erken çocukluk ve ilkokulun ilk a?amalar?ndaki çocuklara yöneliktir.

Test Metodolojisi:

Her madde görsel bir problem içerir ve çocuktan do?ru cevab? seçmesi beklenir. Derecelendirme, do?ru cevap için 1 puan, yanl?? cevap için 0 puan ?eklindedir.

Anahtar Kelimeler

Görsel Ak?l Yürütme, Uzamsal Beceri, Psikometrik Özellikler, ?ç Tutarl?l?k, Kapsam Geçerli?i,

ARABPSYCHOLOGY.COM

Yap? Geçerli?i.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?:

Bilgi mevcut de?ildir.

Kurum E-posta Adresleri:

zerrin.mercan@hku.edu.tr

Yaz??ma Adresi:

Zerrin Mercan (Gazi Üniversitesi, Ankara - Doktora Tezi s?ras?nda)

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Test Y?l?:

2019 (Doktora tezi kapsam?nda geli?tirilmi?tir.)

?zinler ve Ücret:

Testin kullan?m? ve ticari olmayan amaçlarla ço?alt?lmas? için sorumlu yazar Zerrin Mercan ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir.

Kaynaklar

Testin geli?tirilmesine ili?kin temel kaynak, sorumlu yazar?n doktora tezidir:

Mercan, Z. (2019). *Erken STEAM gelece?e haz?rl?k program?n?n çocuklar?n görsel uzamsal ak?l yürütme becerilerine etkisi* . Gazi Üniversitesi, Ankara.

Tezin dijital kayna??na a?a??daki ba?lant?dan ula??labilir:

tez.yok.gov.tr

ARABPSYCHOLOGY.COM

5-8 Ya? Çocuklar ?çin Görsel Uzamsal Ak?l Yürütme Becerileri Testi Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmal? ve hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

56 madde

Maddeler görsellerden olu?uyor

Örnek maddelere tezden ula??labilir

ARABPSYCHOLOGY.COM